

СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ»

УДК 339.13

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФАХІВЦЯ З БІЗНЕС-АНАЛІТИКИ НА РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Д. В. Біленко

У світовій економіці спостерігаються загальні закономірності і тенденції, в тому числі на ринку праці і відповідно в сфері освітніх послуг. В умовах зростання конкуренції і посилення впливу міжнародних факторів на економіку провідна роль в інноваційному розвитку держав відводиться системі професійної освіти, метою якої є підготовка висококваліфікованих, затребуваних економікою кадрів, здатних втілювати кращі ідеї в наукові проекти та практику бізнесу.

На сьогоднішній день високим попитом у всіх галузях ринкової економіки користується професія аналітика. Бізнес-аналітик – професія відносно нова для ринку праці. Спочатку функції даного фахівця виконували проектні менеджери та системні аналітики.

Відповідно до стандартів бізнес-аналізу бізнес-аналітик – це фахівець, завданням якого є детальне вивчення структури компанії, виявлення проблем та пошук шляхів їх успішного вирішення [1]. Фахівець з бізнес-аналітики спеціалізується в таких трьох областях [1, 2]:

в області аналізу стратегічної мети організації та її середовища, консультуючи вище керівництво з питань політики;

в області реорганізації та модернізації бізнес-процесів і управління організаційними змінами;

в області визначення вимог для ІТ-систем.

Зростаючий попит компаній на інструменти та технології бізнес-аналізу наклav відбиток і на ринок праці. В США попит на фахівців в області бізнес-аналізу з 2008 виріс на 236 %, при цьому найвищий попит прийшовся на післякризовий 2009 рік [3].

В Україні вимоги ринку праці до фахівців-аналітиків, що були досліджені на основі аналізу масиву рекламних повідомлень про вакансії, полягають в вмінні використовувати фінансовий аналіз діяльності організації, автоматизацію господарської діяльності або розробку нової, більш ефективної бізнес-моделі, яка включає в себе оптимізацію процесів і роботи персоналу, зниження витрат, збільшення прибутку.

Щоб відповідати зазначеним вимогам бізнес-аналітик потребує знання з області процесу дослідження, фільтрації, перетворення та моделювання даних з метою отримання корисної інформації та прийняття рішень, оптимізації та моделювання бізнес-процесів підприємства [2, 3].

Аналіз напрямків, за якими буде змінюватися професія аналітика, довів, що в майбутньому професія аналітика буде модернізуватися в сфері роботи з даними та надання готових рішень для бізнесу. Так, наприклад, передбачається поява таких професій, як детектив по роботі з даними, який буде аналізувати дані з пристроїв інтернету речей та інших розумних підключених систем; міський кібераналітик, який буде відстежувати порядок збору даних в містах; медичний технік по роботі зі штучним інтелектом, який буде ставити діагноз за допомогою програми на основі машинного навчання; персональний дата-

брокер, який допоможе клієнтам найбільш вигідно продати інформацію про себе. Надавати готові рішення для бізнесу в майбутньому буде координатор ІТ-сервісів, який простежить, щоб компанія рухалася до своїх цифрових цілей та результатам максимальної автоматизації платформ; аналітик квантового машинного навчання, який буде об'єднувати квантові обчислення з можливостями машинного навчання; майстер периферійних обчислень, який буде відповідати за переклад компанії з застарілої інфраструктури на вдосконалену децентралізовану модель з використанням периферійних обчислень [4].

Зрозуміло, що не всі професії майбутнього, поява яких зараз прогнозується, стануть реальними та затребуваними, але їх перелік показує напрямок, в якому буде рухатися наука, бізнес та суспільство.

Позитивним ефектом відкритості національних економік та впливу глобалізації на ринки праці є створення умов для інтернаціоналізації освітніх програм, в тому числі з підготовки фахівців з бізнес-аналітики. Але, на жаль, українські фахівці – випускники ВНЗ, не завжди відповідають міжнародним стандартам.

Використовуючи освітні платформи, які містять навчальні курси з застосуванням технологій електронного навчання та відкритим доступом через Інтернет, проведемо аналіз відповідності змісту дисциплін, що викладаються в українських ВНЗ, змісту дисциплін зарубіжних університетів зі спеціальності бізнес-аналітика. За результатами аналізу змісту спеціалізації «Бізнес-аналітика» Уортонської школи бізнесу при Пенсільванському університеті (США), спеціалізації «Поглиблений курс бізнес-аналітики» Колорадського університеті в Боулдері (США) та спеціалізації «Стратегічна бізнес-аналітика» ESSEC Бізнес-школи (Франція) було зроблено наступні висновки щодо освітньої програми спеціальності бізнес-аналітики українських ВНЗ:

посилити підготовку зі знання та практичного використання міжнародних стандартів фінансової звітності;

ввести дисципліни з інтернет-маркетингу, який сьогодні вже став головним інструментом конкурентної боротьби;

посилити підготовку з прикладної математики, оскільки в більшості курсів передбачається, що студенти нематематичних спеціальностей здатні проводити аналіз даних і володіють методами комп'ютерної лінгвістики та інтернет-програмування.

Таким чином, наслідком динамічності вимог на ринку праці є поява таких нових професій, як бізнес-аналітики. Розширення сфер застосування бізнес-аналітики в науці та практиці призведе до кадрового дефіциту, а це означає, що запит на фахівців буде постійно збільшуватися. Але необхідно зауважити, що попит на нові знання та вміння, що допомагають аналітикам стати більш конкурентоспроможними і затребуваними на ринку праці, може бути задоволений лише при наявності відповідних освітніх програм.

Література

1. A Guide to the Business Analyses Body of Knowledge (BABOK) Version 3. URL : <http://www.iiba.org/babok-guide/core-standard.aspx>

2. Андерсон. К. Аналитическая культура. От сбора данных до бизнес-результатов. М.: Манн, Иванов и Фербер, 2017. 336 с.

3. Дэвенпорт Т., Харрис Дж. Аналитика как конкурентное преимущество. Новая наука побеждает. СПб: BestBusinessBooks, 2010. 264 с.

4. Профессии будущего: ТОП-7 направлений, которые станут популярными к 2020 году. URL : <https://osvitoria.media/ru/ experience/profesiyyi-majbutnogo-top-7-napryamkiv-yaki-budut-populyarni-do-2020-roku-2/>